

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 1. Utrum detur in Ecclesia Judex controversiarum fidei, & qualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](#)

Disputatio VIII. Articulus VIII.

399

dicium, ubicumque isti lupi apparuerint, conferendi sunt, &c. At si potuit competens sufficiensque judicium fieri Pelagianis Concilio generali, quidni etiam potuit & rebaptizantibus, qui solius antiquae conuerdinis robore & vinci poterant, & tandem victi sunt?

R.2. Augustino Hieronymum aperte contradicere in dialogo adversus Luciferianos, ubi sic loquitur: *Beatus Cyprianus ... hereticorum baptisma reprobans, ad Stephanum tunc Romanam urbis Episcopum ... super hac re Africanam Synodum directus: sed conatus ejus frustra fuit. Denique illi ipsi Episcopi, qui rebaptizandos hereticos cum eo statuerant, ad antiquam consuetudinem revoluti, novum emisere decreum. Tum continuo illos sic loquentes inducit: Quid facimus? ita & nobis maiores nostri, & illis sui tradidere maiores. Novum autem hoc decretum vel ante, vel faltem non multò post B. Cypriani mortem emisere, ut facile intelligitur.*

Quod si quis velit Hieronymum loqui tantum de Africani Episcopis, pro Orientalibus testem appellabimur ipsum Augustinum, lib.3, contra Cresconium, cap.2, ubi sic alloquitur Donatistas: *Majores vestri (primi Donatistæ) quibus tale testimonium perhibuit, quod ab Orientalium propterea communione discessi sunt, quia illi suum iudicium presciderunt, quo eis placuerat de ista baptismi questione Cypriano atque illi Africano Concilio consentire oportere, contra Cyprianum fecerunt. Primi autem Donatista longo tempore vixerunt ante Nicenam Concilium, quod fuit primum generale totius orbis Concilium: neque enim tale fuit Arelatense I. Nam nec ad illud Episcopi ex toto orbe convocati fuerunt, neque in eo per se aut legatos suos Romanus Pontifex praesedit. Unde ad summum vocari potest plenarium Occidentis Concilium,*

Africani igitur & Orientales Episcopi, Cyprianum errantem secuti, cùm multò ante Nicenam Synodum errorem suum depoferint, sine plenario totius orbis Concilio ad antiquam non rebaptizandi hereticos consuetudinem revoluti sunt. Illis autem ad antiquam illam consuetudinem revolutis, quid circa baptismum, ab hereticis forma debita collatum, controversia vel dubitationis aut superfuit, aut superesse potuit in Ecclesia catholica?

Omnis igitur controversia, omnisque dubitatio circa baptismum, ab hereticis debita forma collatum, in Ecclesia catholica sublata est sine plenario totius orbis Concilio. Neque hic obesse nobis potest Concilii Arelatensis I. canon.8, quo prohibetur ne rebaptizentur ii, qui apud hereticos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti baptizari fuerunt; quia hic canon editus est contra Donatistas, qui facto schismate, controversiam in Ecclesia catholica jam dudum extinctam suscitaverunt, & baptizatos extra Ecclesiam iterum esse baptizandos contendebant, arque ita, cùm crederent veram Ecclesiam de toto orbe perisse, & in sola parte Donati remansisse, rebaptizabant eos, qui ab Ecclesia catholica ad illos transfigebant.

Ad secundum R. hoc est falsum: cùm enim dicit S. Augustinus, *Si aliud alii, & aliud alii adhuc de ista questione, salva pace, sentirent, donec universalis Concilio unum aliquid eliquum sincerumque placuisse, loquitor tantum hypotheticè, hoc est, in ea tantum suppositione, in qua veritas catholica non eliqueret ante Concilium generale; sive potuerit eliquari sine illo & ante illud, sive non potuerit, de quo hic sollicitus non est; sive eliquara fuerit sine illo & ante illud, ut nos tenemus, sive non fuerit, ut videtur tenuisse S. Doctor.*

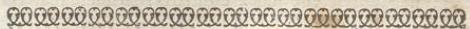
Bonitas nostra responsionis pater ex eo, quid ad scopum S. Doctoris sufficiat eum loqui in tali suppositione; vult enim tantum duo in Donatistis reprehendere, videlicet quid & de baptismismo hereticorum disceperando non servarent pacem, sed unitatem scinderent, separando se ab iis, qui illius baptismi validitatem defendebant, & hanc validitatem pergerent im-

pugnare, etiam post plenarium totius orbis Concilium, hoc est, post Nicenam Synodum, canone 19. recipientem baptismum ab hereticis forma debita collatum: quorum primum non fecit, secundum vero non fecisset Cyprianus, cuius tamen exemplo regere le nrebantur Donatisti.

Dices. S. Augustinus, lib.4. contra duas epist. Pelag. cap. ult. docet aliquas saltem fidei controversias finiri non posse sine Concilio generali. Aut vero, inquit, congregatione Synodi (generalis) opus erat, ut aperi pernicias damnaretur: quasi nulla heresis aliquan- do nisi Synodi (generalis) congregatione damnata sit: cum potius rarissime inveniantur, propter quas damnandas necessitas talis extiterit. R. S. Doctorem loqui non de necessitate aboluta, & propriè dicta, contra quam hic pugnamus, sed tantum de necessitate secundum quid & impropiè dicta, fundata in magna aliqua difficultate hereticos progressum, & fidelium eversionem impediendi, vitandi vel extinguen- di magnum aliquod schisma, novitatis defensores & patronos opprimendi extra Concilium generale.

Bonitas responsionis pater ex eo, quid per rarissimas hereses, propter quas damnandas necessitatem congregandi Synodum generalem extitisse dicit, intellegatur Arianam & Macedonianam. Quis autem negat has hereses tam potius finaliter damnari sine generali Concilio, quam potuit damnari & re ipsa damnata est Pelagiana heresis, quæ & ab ingeniosis auctoribus accerrimè defensa fuit, & patronos habuit Episcopos non paucos, ob doctrinam & apparentem morum sanctimoniam minime contendendos, & tam profundi fuit examinis, quam Ariana heresis, quantumvis evidentiam ejus exaggeret S. Doctor.

Porrò quandonam hac secunda necessitate necessarium sit Concilium generale, summi imprimis Pontificis est judicare (cuius utsupè Ecclesia rectoris & moderatoris universalis munus est bono Ecclesiae providere) non novatorum, qui Concilia genera- lia petunt, non ut lites tandem aliquando, sed ut nunquam finiantur. Hanc gloriam, ut ait S. Doctor ibid. *captant, ut propter illos totius orbis Synodus congregetur, & quoniam, Domino eis resistente, or- bem catholicum pervertere nequeant, saltem, commo- vere conantur.*

DISPUTATIO IX.

De JUDICE CONTROVERSIARUM.

ARTICULUS I.

Utrum detur in Ecclesia judex controversiarum fidei, & qualis.

RESPONSIUS I.

Datur in Ecclesia aliquis judex controversiarum in materia fidei. Est de fide.

Prob. Christus Ecclesie suæ (supple semper visibili) contulit media omnia ad ejus conservationem necessaria: quod enim Christus voluerit Ecclesiam suam esse perpetuam, & tamen aliquid ei ad hanc perpetuitatem necessarium denegare, sine blasphemia assiri, non potest. Atqui judex controversiarum in materia fidei est medium necessarium ad conservationem verae Christi Ecclesie. Ergo, &c.

Prob. min. Nam vera Christi Ecclesia stare non test sine unitate fidei, ut constat ex dictis suo loco de notis & characteribus veræ Christi Ecclesie. Unitas autem fidei conservari non potest sine judice controversiarum in materia fidei: cum enim idem etiam graves in materia fidei suscitentur controversiae, vel ob rerum obscuritatem, vel ob demonum aut hominum malitiam, sine judice, cuius iudicio omnes possint & debeant acquiescere, certo certius membra Ecclesie in diversis distractherentur

tur partes in materia fidei , siue in materia fidei aliis aliud, & aliis aliud tenentibus, fidei unitas toleretur. Ergo, &c.

Dices . Ad conservandam unitatem fidei sufficiunt revelationes divinæ, sufficienter propositæ per motiva credibilitatis . Ergo non requiritur controversiarum judex. Neg. ant. Probabis . Revelationes divinæ per motiva credibilitatis sufficienter propositæ, sufficiunt ad credenda ea omnia, quæ fide divina credenda sunt. R. revelationes divinas, sic propositiones, sufficere ad credenda ea, quæ per eas clare exprimuntur, secùs verò ad credenda ea , quæ per eas exprimuntur , confusè tantum, aut ita per eas exprimuntur, ut locus relinquatur dubitationi & controversiae circa germanum sensum earum; tunc enim præter motiva credibilitatis, quibus revelationes divinae sufficienter proponuntur ut divinæ, ad hoc ut omnes credant id quod fide divina credendum est, & ita ad hoc ut una & eadem sit omnium fides requiritur sententia judicis controversiarum, qua tollatur dubitatio, & controversia finitur: alioquin privatus quisque revelationes divinas, quantumvis ut divinæ sufficienter sint propositæ, suo modo interpretabitur in casu obscuritatis , vel controversiae circa legitimum illarum sensum, atque ita unus crederet sic, alter autem sic, quo pacto tot ferè sensus erunt in materia fidei , quot capita,

RESPONSIO II.

Scriptura sacra non est judex controversiarum in materia fidei.

Prob. 1. Nam si Scriptura est judex controversiarum in materia fidei, vel sumpta secundum litteram, vel sumpta secundum sensum. Neutrū dici potest . Non primum: ut enim dicit Apostolus 2. Cor. c.3. *Littera occidit*, & est hominibus propter eorum infirmitatem vel malitiam errandi occasio, ut hacēnū satis superque ostendit experientia, & probat exemplum omnium fermè hæreticorum, qui prava sua dogmata stabilire conati sunt Scripturæ divinæ testimoniū. Atqui quod est hominibus occasio errandi , & ad stabilendos errores suos abutuntur hæretici, minimè idoneum est ad dirimendas fidei controversias. Ergo Scriptura sacra , sumpta secundum litteram, nec est, nec potest esse judex controversiarum in materia fidei.

Non etiam secundum: nam ad judicem controversiarum requiritur, ut sententiam possit clare pronunciare, & clare pronniet, ita ut intelligatur ab utraque litigantium parte, nullumque tergiversationi locum relinquat ; alioquin frustra pronunciat sententiam. Atqui saltem sèpè aut omnino non potest, aut non nisi obscuram & ambiguam potest ferre sententiam Scriptura sacra secundum sensum considerata ; cum germanus Scripturæ sensus sèpè obscurus sit & ambiguus. Unde sèpè fit, ut utraque litigantium pars eodem utatur Scripturæ testimonio, illudque ad sensum suum trahat.

At inquit. Quando sensus Scripturae obscurus est in uno loco , in alio clarus est, atque ita Scriptura semper potest clare pronunciare, & semper clare pronunciat sententiam. R. Si ita est, quare novatores , qui Scripturam facram ut omnium fidei controversiarum judicem agnoscent, nullum altercandi finem faciunt, sed aeternum inter se digladiantur circa plures articulos fidei? Quare, ut lites suas finiant, non recurront ad clara illa loca , quibus aiunt à Scriptura sacra clare pronuntiari posse sententiam?

R. 2. Grati & falso dici nullum esse Scripturæ locum obscurum , cui non respondeat alijs locus clarus, quo Scriptura sacra sententiam clare pronuntiat, & pronuntiando , omnem alterius tollit obscuritatem: hoc enim evidenter repugnat experientia, & contrarium probat perpetua Ecclesiæ praxis. Et verò quicquidcumque extitit aliqua de legitimo aliquijs Scripturæ sensu proper ejus obscuritatem controversia , Ecclesia semper ad traditionem configur , ut legitimū illum sensum vel investigaret , vel

contra novatores defendaret, ut patet ex actis Conciliorum.

Prob. 2. Hic agitur de judice controversiarum, qui possit omnes omnino controversias in materia fidei timere. Atqui hoc non potest Scriptura sacra . Ergo, &c. Prob. min. Nam multæ fuerunt, & sunt graves fidei controversiae, quatum nulla profrus mentio sit in Scriptura sacra, utrum v.g. baptismus ab hæretico collatus cum expressa sanctissimæ Trinitatis invocatione, validus sit; utrum valeat baptismus infantis receptus; utrum exorcismus & alia ceremonia, quibuscum baptismus confertur in Ecclesia, rectè adhibeantur; utrum Symbolum, quod Apostolorum dicitur, si vere Apostolicum; utrum sint plura, quam duo Sacramenta, utrum septem sint; utrum libri Tobias, Judith, &c. sint Scriptura sacra; & alia multæ, quæ proinde per Scripturam sacram decidi nullatenus possunt. Addé ab exordio Ecclesiæ hacēnū plurimas easque graves controversias exorras esse circa verum & legitimum sensum Scripturæ propter ejus obscuritatem, quas ex ipsa Scriptura dirimi non potuisse , & ad earum decisionem ad traditionem recurrentem fuisse docuit experientia.

RESPONSIO III.

Spiritus privatus non est judex controversiarum in materia fidei.

Prob. Nam spiritus ille privatus, quem Lutherani & Calvinistæ volunt esse judicem controversiarum in materia fidei, vel est privatis cuiusque judicium naturale, vel interna, ut aiunt, Spiritus sancti persuasio, qua verum a falso discernitur in fidei controversiis. Neutrū dici potest.

Non primum: hominis enim judicium naturale in rebus praesertim ad fidem pertinentibus, errori maximè obnoxium est, ut constat experientia . Talem autem controversiarum in materia fidei judicem Ecclesiæ sue Christum dedisse, quis sane mentis dixerit ? Præterea, pro controversiarum fidei judice privati cuiusque judicium naturale qui assignat , assignat pro controversiarum fidei judice non unitatis, sed divisionis & dissensionis in fide principium (nam ut vulgo dicitur, quot capita, tor sensus, & quod uni naturaliter sapit, alteri insulsum est naturaliter) hoc autem rectè pugnat cum scopo Christi , qui in dando Ecclesiæ sue controversiarum fidei judice , unitati fidei provideret voluit.

Non etiam secundum : nam vel omnes internam hanc Spiritus sancti persuasione habent, vel aliqui tantum. Si primum, habent, illam Lutherani & Calvinistæ, atque ita cum inter se dissentiant in materia fidei, putà circa praesentiam Christi in Eucharistia, Spiritus sanctus convincitur sibi contrarius esse, similque verum ut falsum, & falsum ut verum docere, quod est blasphemum & impium. Si secundum, nec constat, nec constare potest sufficienter, quis ex duabus, Luthero v.g. & Calvino , de aliquo fidei articulo, putà de praesentia Christi in Eucharistia, litigantibus, internam illam Spiritus sancti persuasione habeat ; atque ita uterque impunè potest illam prætendere, & dicere ab illa sibi causam adjudicari. Unde interna illa persuasio planè inutiliter sententiam fert, & post sententiam latam tam obscura & incerta est veritas fidei, quam ante. Talem autem judicem, qui certò agnosce non possit ab utraque parte litigantium, qui que proinde ut omnino non possit, aut non nisi planè inutiliter possit ferre sententiam, Ecclesiæ ad dijumentas fidei controversias datum dicere, insanire est.

RESPONSIO IV.

Principes seculares non sunt judges controversiarum in materia fidei. Est contra Anglicanos.

Prob. 1. Ex Apóstolo Ephes. c.4. ubi sic ait: *Eritis* (Christus) *dedit quosdam quidem Apóstolos, quosdam autem prophetas, alios verò evangelistas, alios autem pastores & doctores, ad consummationem Sanctorum, in opus ministerii, in adiutoriam corporis Christi: donec occurramus omnes in unitatum fidei . . . ut non jam*

Disputatio IX. Articulus I.

401

jam simus parvuli fluctuantes, & circumferamus omni vento doctrina, in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris. Quibus verbis Apostolus, i. dicit Christum instituisse regimen Ecclesie duraturum usque ad finem mundi. Dicit Christum hoc regimen instituisse eo præteritum fine, ut homines, qui sunt in Ecclesia, in vera fide confirmantur, & in ea cum autoritate contineantur, atque defendantur contra hæreticorum fraudes & nequitiam. 3. Cùm recentet eos quibus hoc regimen, adeoque fideles in vera fide stabilendi & continendi, atque novitates & novitatem fabricatoris proscribendi manus commisit Christus, nullam prout principum facultatum mentionem facit. Ergo, &c.

Prob. 2. Authoritate Patrum, pro quibus omnibus hic nobis sufficient Ambrosius & Athanasius, quorum hic in sua ad solitariam vitam agentes epistola, his verbis Constantium Imperatorem exigit: *Quis vivens eum in decernendo principem se facere episcoporum, & praesidere judicis ecclesiasticis, non merito dicat eum illam ipsam abominationem desolationis esse, que à Daniele predicta est.* Ille vero in sua epistola 32. que est ad Valentinianum Imperatorem, sic ait: *Si conferendum de fide, sacerdotum debet esse ista collatio.*

Prob. 3. ex perpetua praxi Ecclesie; in qua controversiarum fidei judicium ad principes laiculares nūquam delatum est, sed ad Pontificem Romanum, & alios Episcopos, qui tunc regeant Ecclesiam, ut probant historie Ecclesiastice, & acta Conciliorum tam particularium, quam generalium, quæ variis temporibus ad extingueridas insurgentes hæreses celebrata fuere.

Confirmatur ex sensu & praxi religiosorum principum, ut Constantini magni, de quo sic loquitur Ambrosius epistola proxime citata: Si conferendum de fide, sacerdotum debet esse ista collatio, factum est sub Constantino augusta memoria principe, qui multas leges ante premisso, sed liberum dedit judicium sacerdotibus.

Jovianus, qui non alios rectam fidem docere præsumpsit, sed ipsi doceri voluit ab Athanasio, ut traditur in Athanasi vita, ubi de Joviano dicitur: *Scripta etiam Athanasio ... petens ut ei restringeret perfectam divinorum dogmatum disciplinam.*

Valentiniani senioris, quem Sozomenus, lib. 6. hist. Eccl. cap. 7. Hypatianum Episcopum, suo & aliorum Episcoporum nomine, congregandae ad corrigendam fidei doctrinam Synodi licentiam petenti, in hunc modum respondisse narrat: *Mibi quidem in laicorum ordine constituto, fas non est hujusmodi negotia curiosus scrutari. Sacerdotes vero, quibus id cura est, seorsum ubicumque voluerint converiant; cuius responsi meminit Ambrosius in citata epistola.*

Theodosii junioris, qui in sua ad Ephesinam Synodum epistola sic loquitur: *Nefas est, qui sanctissimum Episcoporum catalogo adscriptus non est, illum ecclesiasticis negotiis & consultationibus se immiscere.* Adde factum septem priorum Synodorum generalium, quas convocarunt Imperatores ad dirimendas fidei controversias: hoc enim facto caularum in materia fidei judicium ad se non pertinere, palam profecti sunt.

R E S P O N S I O V .

Populus christianus non est judex controversiarum in materia fidei.

Prob. Ille non est judex controversiarum fidei, cuius est non docere, sed doceri; non pacere, sed paci; non regere, sed regi: talis enim est non prescribere, sed audire quid tenendum ut orthodoxum, quidve ut heterodoxum repudiandum sit. Atqui populi christiani est doceri, non docere; paci, non pacere; regi, non regere: populus enim christianus grec est, cuius pastores sunt Romanus Pontifex, & alii Ecclesie Episcopi. Gregis autem est paci & regi, sicut pastorum est pacere & regere. Ergo, &c. Hoc argumentum luggerit S. Gregorius Nazianz. orat. 9. ubi sic

Simonnet Theol. Tom. II.

ait: *Oves, pastores ne pacete, nec supra fines vestros assurgite: satis enim vobis est, si recte pacemini. Judices non judicate, nec legislatoribus leges prescribete, non est enim confusione Deus, sed pacis & ordinis.* Ne quis igitur caput sit, qui vix manus, aut pes, aut vilius quoddam aliud corporis membrum est.

Præterea, si Christus populo christiano controversiarum fidei judicium commisit, certè voluit à populo christiano controversias fidei dirimi, vel per viam instinctus, seu internæ persuasionis à Spiritu sancto profectæ, vel per viam discussionis & examinis. Neutrum dici potest. Non primum: nam instinctus ille, & prætena illa persuasio interna, à Spiritu sancto profecta ad dirimendas fidei controversias, nullibi in Scriptura Sacra populo christiano invenitur promissa; nullum illius extat vestigium in traditione; ante Lutheri & Calvini tempora audita non fuit in Ecclesia; seminarium est discordiarum & hæresum. Unde talem modum dirimendi controversias fidei à Deo esse institutum, impium est asserere: *Non est enim, ut ait Nazianzenus, confusione Deus, sed pacis & ordinis.*

Non etiam secundum: quod enim Christus populo christiano, cuius maxima pars rudium & idiotarum est, quilibet fidei controversias etiam intricatissimas discutiendi & examinandi, atque ad hunc finem Scripturarum divinarum sensum legitimum perscrutandi, veras traditiones investigandi, Patrum orthodoxorum scripta, & Conciliorum symbola vel decreta expendendi, quantum ad serendam sententiam opus est, munus contulerit, dicere & evidenter falsum, & stultissimum est.

Dices. In veteri Ecclesia non semel disputationes de causis fidei etiam à pīs & sanctis viris institutæ fūerunt. coram populo christiano tanquam judice. Ergo, &c.

Pro solutione nota. Duplex distingui potest & debet judicium, unum scilicet publicum, & alterum privatum. Publicum est illud, quod publicus judex profert cum auctoritate illud proferendi, & obligandi ceteros ad acquiescendum illi. Privatum judicium est tentativa, quam ultraque parte litigantium auditus, auditor quisque ut veram elegit, sed eligendo, neminem alium ad sic sentiendum obligat, aut obligare potest.

Ad obj. itaque R. Populo christiano judicium publicum in causa fidei nunquam attributum esse à viris catholicis, sed solum aliquando ei delatum esse judicium privatum, & quia tunc fieri nihil poterat, quod in illis utilitatem magis conduceret, publicas à viris catholicis in causa fidei initas esse cum hæresiis disputationes coram illo, permitting illi ut auditus & ponderatis utriusque partis rationibus, quam vellet ut melius sentientem sequeretur. Quod recte & prudenter factam iri non diffiteatur, quoties bonis disputationis exitus probabiliter sperabitur, nec alius periclitanti fidei subveniendi, & fidem everitionem impediendi suppetet modus.

Dices. S. Ambrosius epist. 32. ad Valentinianum Imperatorem, judicium publicum in causa fidei attribuit populo. R. hoc esse falsum. Itaque in hac epistola Ambrosius, i. judicium publicum in causa fidei attribuit solis Episcopis: sic epim loquitur: *Si conferendum de fide, sacerdotum debet esse ista collatio.* Superius dixerat: *Si vel Scripturarum seriem divinarum, vel vetera tempora retractemus, quis est qui abnuat in causa fidei Episcopos solere de Imperatoribus christianis (addeque de christiano populo) non Imperatores) aut populum christianum) de Episcopis judicare?*

2. Necesse est compulsum, tantum defert populo judicium privatum in causa fidei: sic enim ait: *Veniant plane si qui sunt ad Ecclesiam, audiant cum populo, non ut quisquam judex resideat, sed unusquisque de suo affectu habeat examen, eligat quem sequatur.* Agitur de istius Ecclesie sacerdote: *Si audierit illum populus, & putaverit melius disputare; sequatur.*

Cc tur.

tur fidem ejus: non invidebo. Dixi autem, necessitate compulsi. Pro quo

Nota. Valentinianus junior, qui favebat Arianis, iusterat Ambrosium cum Auxentio Ariano Episcopo de fide disputatione in consistorio coram judicibus laicis, ipso Imperatore, juvente & catechumeno, preside & arbitrio. Ea qua decebat Episcopum constantia renuit Ambrosius, simulque, quod reliquum erat, ne videretur adversarium reformatum, & de causa sua bonitatem diffidere, indeque poena canendi anfani Ariani sumenter, scripsit ad Imperatorem, paratum se ad congregendum cum Auxentio in Ecclesia coram populo, non ut ferret sententiam, qua stare tenerentur omnes, sed ut auditis hinc inde rationibus, quam veller fidem amplectetur, quam conditione securè proponebat Ambrosius, ut potè qui populi Mediolanensis orthodoxiam, ejusque erga Nicenam Synodum devotionem exploratam habebat.

RESPONSI O VI.

Primi pastores seu Episcopi sunt judices controversiarum in materia fidei.

Prob. 1. ex Apostolo Ephes. c. 4. dicente, Christum Ecclesiae dedit apostolos, & pastores ac doctores, hoc est, episcopos, Apostolorum successores, quos vocat pastores & doctores, qui pascunt & docent; vel, si vis, quia docendo pascunt gregem Christi; Christum, inquam, Ecclesiae deditus Apostolos, &c. *ut non semus parvuli, fluctuantes, & circumferamus omni vento doctrinae in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris.* Ergo ex Apostolo, Christus Apostolis, & Episcopis eorum successoribus munus impoluit, fideles in vera fide confirmandi & stabilendi, que vera sunt docendo, que falsa proscriptendo; dubitationes, que in materia fidei exoriantur, resolvendo; lites, que per hominum haeticorum nequitiam excitantur, decidendo; haeticos iplos, qui fideles omni modo conantur circumvenire, & erroribus suis inficere, profigando: hæc enim omnia necessaria sunt, *ut non semus parvuli, fluctuantes, & circumferamus omni vento doctrinae.*

Prob. 2. ex constanti & perpetua consuetudine Ecclesie: nam Ecclesia omnibus artibus exortata in materia fidei controversias detulit ad Episcopos, & per Episcopos decedit. Sic primo saeculo exorta de legibus controversia ad Apostolos delata fuit, & ab illis definita in Concilio Hierosolymitano. Secundo saeculo controversia de Paschatis celebratione judicata fuit à Victore in particulari Synodo Romana, & ab aliis particularibus Synodis tunc temporis in variis orbis christiani paribus celebratis. Tertio saeculo Novariorum schismata & heresim in Concilio Romano proscriptis Cornelius. Quarto saeculo Ariana heresim à Niceno, & Macedoniana à Constantinopolitano Concilio damnata est, &c.

Prob. 3. ratione. Nam illorum est controversia in materia fidei decidere, quorum est docere fideles, gregem Christi pascere, regere Ecclesiam Dei, bonum fidei depositum custodiare: manifestum enim est, tales manus suum ritè obire non posse sine autoritate dirimendi controversias fidei, de illisque ferendi sententiam, cui lege submittere teneatur populus Christianus. Atqui Episcoporum est docere fideles, juxta illud Matth. c. 28. *Docete omnes gentes, dictum Apostolis, & in Apostolorum persona Episcopis, qui successores sunt Apostolorum.* Item Episcoporum est pascere gregem Christi, juxta illud Joan. c. 21. *Pasce oves meas, dictum Petro & successoribus ejus, & illud 1. Petri c. 5, dictum Episcopi in propria persona, Pascite qui in vobis est gregem Dei.* Item Episcoporum est regere Ecclesiam Dei, juxta illud Act. 20. *Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei.* Item Episcoporum est, custodiare depositum fidei, juxta illud 1. Timoth. c. 6. *Depositum custodi, derivatis prophanas vocum novitates;* & illud 2. ad eund. c. 1. *Formam habet sanctorum verborum, bonum depositum custodi.* Quibus verbis cum Apostolus adhortatur Episcopum ad fidelitatem.

bus custodiendum fidei depositum, aperte supponit & significat, hujus depositi custodes à Christo constitutos suisse Episcopos.

RESPONSI O VII.

Datur in Ecclesia aliquis Judex infallibilis controversiarum in materia fidei.

Prob. Quia datur in Ecclesia judex controversiarum fidei, cuius iudicio fideles omnes tenentur acquiescere: alioquin nunquam finirentur controversiarum in materia fidei, nunquam finaliter damnari possent prava haeticorum dogmata, & post latram à judge sententiam, adhuc unicuique liberum est, quam vellet partem amplecti sicut decesserit in Ecclesia medium efficax haeticorum consumaciam frangendi, dissidia, que circa doctrinam in Ecclesia persépe exoriantur, compescendi, finales in unius fidei professione continendi: unde brevi destruerentur unitas fidei, & in fide confusio ac diversitas induceretur, sicut periret vera Christi Ecclesia contra expressam Christi de perpetuitate Ecclesia promissionem. Atqui judex, cuius iudicio tenentur fideles omnes acquiescere in materia fidei, est in materia fidei infallibilis. Ergo, &c.

Prob. min. Nam si judex ille in materia fidei fallibilis est, fieri potest, ut ferat iudicium falsum in materia fidei; adeoque fieri potest, ut fideles omnes reneantur acquirescere iudicium falso in materia fidei; & sic fieri potest ut Ecclesia universa erret in fide, quod expressis Christi promissionibus repugnat, & Apostolo affirmanti Ecclesiam esse columnam & firmamentum veritatis. Ergo, &c.

Præterea, datur in Ecclesia judex controversiarum, cuius iudicio in materia fidei fideles omnes tenentur adhærere assensu firmissimo, & omnem prorsus dubitationem excludente: tenentur enim actu firmissimo credere id quod definit esse de fide, & actu firmissimo discredere id quod definit esse contra fidem; alioquin in iis ferè omnibus, quæ fidem spestant, fideles essent sicut parvuli, fluctuantes, & vacillare possent: unde facile contingere eos circumferri omni vento doctrinæ, in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris, quod est contra expressam ab Apostolo intentionem Christi. Atqui talen judicem necesse est infallibilem esse in materia fidei: nam si non esset in materia fidei infallibilis, iudicia ejus in materia fidei essent errori obnoxia. Et si iudicia ejus in materia fidei essent errori obnoxia, non possent rationabiliter fideles eis adhærere assensu firmissimo, adeoque ad id teneri non possent: neminem enim teneri posse ad id, quod non potest rationabiliter, per se manifestum est.

RESPONSI O VIII.

Corpus pastorum, cuius caput est Romanus Pontifex, membra vero reliqui Episcopi toto orbe dispersi, est infallibilis judex controversiarum fidei.

Prob. Quia ibi saltem reperitur infallibilitas in decidendis fidei controversiis, ubi reperitur suprema auctoritas illas decidendi, ut per se manifestum est. Atqui suprema auctoritas decidendi controversias fidei reperitur in corpore illo, cuius caput est Romanus Pontifex, membra vero ceteri Episcopi toto orbe dispersi: nam 1. quod in illo corpore sit auctoritas decidendi controversias fidei, patet ex dictis Resp. 6. 2. Quod hæc auctoritas sit suprema, probatur ex eo quod nulla alia aut major, aut etiam aquilis possit assignari in terris. Nec dic maiorem esse auctoritatem in ordine ad decidendas fidei controversias in universitate pastorum simul & ovium, quam in sola universitate pastorum; cum enim, ut constat ex dictis Resp. 5. in ordine ad decidendas controversias fidei, nulla sit auctoritas in ovibus seu simplicibus fidelibus, ex universitate ovium conjuncta cum universitate pastorum, non potest refutare aliquid majus in ratione auctoritatis in ordine ad decidendas controversias fidei. Ergo corpus pastorum, cuius caput est Romanus Pontifex, &c. est infallibilis judex

Disputatio IX. Articulus I.

403

judex controversiarum fidei. Corpus igitur pastorum, cuius, &c. est infallibilis quæ ac supremus controversiarum fidei judex.

R E S P O N S I O I X.

Concilium perfectè oecumenicum est supremus & infallibilis judex controversiarum fidei.

Prob. Nam Concilium perfectè oecumenicum & dicitur, quia repræsentat totum corpus pastorum in ordine ad statuenda ea, quæ ad fidem vel mores pertinent. Ergo in Concilio perfectè oecumenico residet tota auctoritas corporis pastorum in ordine ad statuenda ea quæ ad fidem vel mores pertinent. Ergo Concilium perfectè oecumenicum habet supremam & infallibilem autoritatem statuendi ea quæ pertinent ad fidem, adeoque supremus est & infallibilis judex controversiarum in materia fidei.

R E S P O N S I O X.

Extra Concilium generale, Romanus Pontifex saltem cum Episcoporum toto orbe disperforum pluralitate ei consentiente, est supremus & infallibilis judex controversiarum fidei.

Prob. i. A pari. In Concilio oecumenico suprema & infallibilis auctoritas, quam habet corpus pastorum ad decindendas controversias fidei, exercetur per Romanum Pontificem, & Episcoporum ibi præsentium pluralitatem ei consentientem; atque ita in Concilio oecumenico Romanus Pontifex, cum Episcoporum ibi præsentium pluralitatem ei consentiente, est supremus & infallibilis judex controversiarum fidei. Ergo similiter extra Concilium oecumenicum suprema illa & infallibilis auctoritas exerceri potest, & exercetur per Romanum Pontificem, & Episcoporum toto orbe disperforum pluralitatem ei consentientem; atque ita extra Concilium oecumenicum Romanus Pontifex, cum Episcoporum toto orbe disperforum pluralitate ei consentiente, est supremus & infallibilis controversiarum fidei judex.

Prob. conseq. Quia pro utroque simili est ratio: nam sicut in Concilio oecumenico, si ibi ad exercitium supremæ & infallibilis auctoritas, quam habet corpus pastorum ad finiendas fidei controversias, requireretur Episcoporum ibi præsentium totalitas cum Romano Pontifice; vel unico ceteris contradicente Episcopo, nec controversia finiri, nec hæresis, quantumvis perniciofa, finaliter damnari posset; & sic v. g. in Nicæna Synodo, in qua Episcopi aliqui Arii blasphemiam damnare pernicianter renuerunt, Ariana hæresis non esset damnata finaliter, quod est falsum & absurdum: ita extra Concilium oecumenicum, si ad exercitium illius ejusdem auctoritatis requireretur Episcoporum toto orbe disperforum totalis cum Pontifice Romano, vel unico invitato Episcopo, controversia, quantumvis perniciofa, finiri, & perniciofa novitas, qua vel unum Episcopum auctorem haberet vel patronum, finaliter proscribi non posset, etiam iis circumstantiis, in quibus Concilium oecumenicum convocari & celebrari, moraliter esset impossibile. Christum autem fidei christianaæ incolumenti non aliter providisse quis catholicus crederet:

Adde inde etiam securum, quod cum Episcopi non pauci pro Pelagi erroribus contumaciter sternerint etiam post decretum Zozimi, nequidem per illud decretum, quamvis totius serè orbis Episcoporum subscriptionibus firmatum, causa Pelagii finita fuerit, & ejus hæresis finaliter damnata, quod totius antiquitatis sensu certo certius repugnat.

At inquires. Extra Concilium oecumenicum ad exercitium supremæ illius & infallibilis auctoritatis, quam habet corpus pastorum ad finiendas controversias fidei, non requiritur quidem Episcoporum toto orbe disperforum totalitas physica; ita ut si vel unus aut alter Romano Pontifici non consentiat, per judicium à Romano Pontifice latum, ceteris omnibus consentientibus, non finiatur controversia, nec ju-

Simonnet Theol. Tom. II.

dicium illud censeri possit judicium corporis pastorum: ac saltem requiritur præter Romanum Pontificem Episcoporum toto orbe disperforum totalis moralis.

R. Hoc gratis & perperam dici; unde hoc nego, & dico extra Concilium oecumenicum, Episcoporum toto orbe disperforum pluralitatem sufficere cum capite: sicut gratis & perperam requiretur in Concilio oecumenico Episcoporum præsentium totalitas moralis, & pluralitas cum capite sufficit ad hoc ut finiatur controversia, & sententia que fertur, sit sententia Concilii, adeoque & corporis pastorum, quod Concilium repræsentat.

Ratio pro utroque casu est, quia 1. pluralitas judicium cum praeside sufficit ex natura rei, ut omnibus notum est, ad ferendam sententiam etiam definitivam, quodque Christus amplius quid requiri voluerit ad judicia Ecclesiastica etiam in materia fidei ferenda, & irretractabiliter ferenda, nulla proflus ratione probari potest. 2. Hoc pluralitas est quid fixum & determinatum, omnibus facilè obvium, nullum cavillandi aut tergiversandi locum litigantibus relinquens. Unde convenientissimum fuit Christum hac pluralitate capitum conjuncta contentum esse, ut sic promptius & facilius insurgentis novitates proscriberentur, fidelium everisti impediretur, novatoribus qui nullum alterandi finem facere volunt, opprimetur os, atque hoc pacto communis Ecclesiae bono melius & efficacius propiceretur.

E contra cum totalitas moralis supra medietatem dicat excessum non qualemcumque, sed eum cuius tantitas non est ex natura rei certa & determinata, sed pender ab estimatione morali, quæ diversa est in diversis, ad totalitatem illam moralem pauciores supra medietatem Episcopos alii, plures requirent; imò quorum intererit, plures & plures successivè exigent, donec ad ipsam totalitatem physicam tantum non perveniantur. Unde vis ac ne vis quidem constare poterit de morali illa totalitate, cuius necessitas exhaustus erit altercationum fons, dum interea sub illa totalitatis moralis obscuritate impunitè pergent novatores errores suos defendere cum magno Ecclesiæ damno, pervertentque plurimos. Ut igitur aliquid certum & determinatum habeatur in hac materia, unum è duobus dicendum est, scilicet vel sufficere pluralitatem, sive cum notabili excessu conjuncta sit, sive non; vel requiri totalitatem physicam. Hoe autem secundum admitti non posse probatum est. Ergo, &c. Sed

Sic tamen adhuc argumentor. Si suprema & infallibilis auctoritas, quam habet corpus pastorum ad finiendas controversias fidei, extra Concilium oecumenicum non exercetur per Romanum Pontificem, & Episcoporum toto orbe disperforum pluralitatem ei consentientem, sive conjuncta sit cum excessu notabili, sive non; vel quia extra Concilium oecumenicum exerceri non potest nisi per totalitatem physicam, vel quia non potest nisi per totalitatem saltem moralem. Neutrum dici potest. Non primum, ut jam probatum est. Non etiam secundum: nam 1. haec totalitas non requiritur ex natura rei, & è contra ex natura rei sufficere potest cum capite pluralitas etiam abique notabili excessu. 2. Hujus totalitatis necessitatè à Christo impositam esse, nulla proflus ratione ostendit potest. 3. Est quid nimis vagum, indeterminatum, & cavillationibus obnoxium, ejusque necessitas gravia tecum afferret incommoda, ut satis declaratum est. Ergo, &c.

Porrò Pontifici extra Concilium generale, & in particulari sua Synodo judicium ferenti de aliqua fidei controversia, pluralitas Episcoporum toto orbe disperforum consentire potest dupliciter, expressè scilicet, & tacite: expressè quidem, subteribendo, mandata publicando, vel suffragium suum quocumque alio modo, putata litteris exprimendo; tacite vero, post evulgationem decreti Pontificis, contra illud non reclamando: cum enim Christus perpetuo assistat, & efficaciter assistat corpori pastorum, ut depositum fidei sibi commissum

Cc 2 fer.

server integrum usque ad finem mundi , juxta hanc expressam ipsius promissionem Matth. c. ult. Docete omnes gentes ... Et ecce ego vobis sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi; quovis tempore decretum in materia fidei à Pontifice in particulari sua Synodo editum , & postea evulgatum , procurante Christo , Episcoporum disperforum saltem pluralitatē innoteat , quantum opus est ut prudenter ei (dato quod decretum in materia fidei à Pontifice in sua particulari Synodo editum errori obnoxium esse possit) consentiat vel dissentiat , prout orthodoxum vel heterodoxum videbitur , eique , si fuerit heterodoxum , eodem Christo procurante , illa saltem Episcoporum disperforum pluralitas certo certius expressa dissensio est reclamando , ne pereat fidei depositum , & Ecclesia universa autoritate summi Pontificis in errorem inducatur .

Post evulgationem igitur decreti pontificii in materia fidei , non-reclamatio pluralitatis Episcoporum disperforum certissimum est indicium consensus illius , & quidem positivi , quo positivè decretum pontificium ut rectum , & fidei consonum recipit & approbat , arque si illud positivè recipiendo & approbando facit illum ; quamvis consensum exteriū non exprimat signo aliquo positivo aut solemni , aut saltem publico : tunc dicitur decreto pontificio tacite tantum , non expresse contentire , non quia non consentit actu positivo , quo positivè approbat decretum , sed quia actum illum positivum , quo positivè decretum approbat & adoptat , non aliter exteriū prodit , quam per non-reclamationem , quia iudicat taciturnitatem sufficere , aut consensum signo externo positivo & publico manifestatum non expedit summus Pontifex .

COROLLARIUM I.

Decretum fidei in Concilio generali editum à pluralitate Episcoporum ibi praesentium , & à Romano Pontifice confirmatum , finale judicium est & irretractabile .

Sequitur ex Resp. 9. & ratio est , quia decretum illud est judicium Concilii perfectè ecumenici , seu Concilii corpus pastorum perfectè representantis , adeoque est judicium , suprema & infallibili auctoritate latum . Atqui judicium , quod suprema & infallibili auctoritate fertur , finale est & irretractabile . Ergo , &c. Idem protus dicendum de decreto , in quo edendo Patres generalis Concilii sequuntur instructionem summi Pontificis , seu sententiam ejus ab eius legatis in Synodo expositam ; sive enim Patres Concilii idem iudicent quod præjudicavit Pontifex , sive Pontifex idem iudicet quod præjudicarunt Patres Concilii , perinde est ad perfectam Concilii ecumenicitudinem , ut per se manifestum est . Quæ contra objicere possunt heretici , vel mendacia sunt , vel frivola . Consule Bellarminum lib. 2. de Conciliorum auctoritate c. 6. & sequentibus ,

COROLLARIUM II.

Decretum fidei extra Concilium ecumenicum à summo Pontifice in particulari sua Synodo editum , & ab Episcoporum toto orbe disperforum pluralitate expresso consensu receptum , est definitiva & irretractabilis sententia .

Sequitur ex Resp. 10. & ratio est , quia decretum illud judicium est a supremo & infallibili judge pronatum ; vel , si vis , judicium latum suprema & infallibili corporis pastoralis auctoritate , ad cuius exercitum extra Concilium ecumenicum sufficit Episcoporum toto orbe disperforum pluralitas , expressè contentiens summo Pontifici , in particulari sua Synodo aliquid decernenti in materia ad fidem pertinente . Atqui judicium aliquod suprema & infallibili auctoritate latum esse , & tam non esse definitivum & irretractabile judicium , evidentem implicar contradictionem . Ergo , &c.

COROLLARIUM III.

Decretum fidei extra Concilium ecumenicum à summo Pontifice in particulari sua Synodo editum , & ab Episcoporum toto orbe disperforum pluralitate tacito consensu receptum , est definitivum & irretractabile judicium .

Sequitur ex Corollario superiore : decretum enim pontificium tam fit decretum pluralitatis per tacitum consensum , quam per consensum expressum : nam consensus tacitus tam est actus positivus , quam expressus consensus , & tam per illum , quam per hunc , pluralitas decretum pontificium positivè approbat ut rectum , & fidei consonum , & sic approbando adoptat : neque consensus tacitus ab expresso aliter differt , quam quod hic per signa quaedam positiva , ille verò per solam non-reclamationem exteriū manifestatur . Atqui decretum pontificium fit verè decretum pluralitatis expressè consentientis Pontifici . Ergo similiter decretum pontificium fit verè decretum pluralitatis , Pontifici tacite consentientis . Ergo decretum fidei extra Concilium ecumenicum à summo Pontifice in particulari sua Synodo editum , & ab Episcoporum toto orbe disperforum pluralitate tacito consensu receptum , sententia est judicis supremi & infallibilis , seu sententia est , suprema & infallibili corporis pastoralis auctoritate lata . Ergo , &c.

Dices . Ad hoc ut decretum pontificium fiat decretum pluralitatis , non sufficit consensus internus , sed prater internum requiritur externus . Atqui tunc tantum pluralitas non solum interius , sed etiam exteriorum consentit , cum expressè consentit . Ergo tunc tantum decretum pontificium fit decretum pluralitatis , cum pluralitas expressè consentit Pontifici .

R. Concessa maj. neg. min. Itaque pluralitas non solum interius , sed etiam exteriorum consentit , cum tacite consentit . 1. Consentit interius : nam habet actum internum positivum , quo positivè approbat decretum pontificium , illud recipit ut verum , & fidei consonum . 2. Consentit exteriorum per non reclamacionem ; hæc enim non-reclamatio est suo modo signum externum , & cum consensu interno conexum , adeoque est signum sensibile consensus interius , & tam est , quamvis non eodem modo , signum sensibile consensus interius , quam v.g. decreti subscriptio : unde non-reclamatio est verè suo modo consensus exteriorum , sicut consensus exteriorum est decreti subscriptio . Ergo decretum pontificium tam verè fit decretum pluralitatis per consensum tacitum , quam fit per expressum ; proindeque decretum pontificium à pluralitate tacito consensu receptum , tam nictum suprema & infallibili auctoritate corporis pastoralis , quam si consensu expresso recuperetur ; & sic tam est judicium finale & irretractabile . Quod

Confirmatur ex sensu universæ Ecclesie : nam v.g. constitutiones Pii V. & Gregorii XIII. contra Bajum edita , tacito tantum consensu ab Episcopis orbe disperforum receptæ fuerunt , & nihilominus Ecclesia universalis reveretur ut judicium finale & irretractabile , adeoque iudicat illas esse sufficienter receptas , ut verè censentur esse judicium corporis pastoralis , hoc est , judicis supremi & infallibilis controversiarum omnium in materia fidei . Porro ad effugium omne novatoribus ocludendum , hic utiliter quæsi poret , utrum judicium in materia fidei à Summo Pontifice prolatum , possit esse finale judicium & irretractabile , præcio consensu Episcoporum orbe disperforum . Sit igitur pro hujus questionis resolutione

RESPONSIUS XI.

Judicium in materia fidei à Summo Pontifice prolatum , & à particulari Romana Ecclesia receptum , est hoc ipso , adeoque præcio omni tam tacito , quam expresso Episcoporum orbe disperforum consensu , judicium finale & irretractabile .

Prob. Judicium infallibiliter rectum & verum pro finali & irretractabili haberi habet : ad quid enim retractaretur , præterim cum hic agatur de judicio pro-

Disputatio IX. Articulus I.

405

prolato à iupremo Ecclesie pastore, cui à Christo munus fideles omnes in vera fide confirmandi collatum est, adeoque collata est novitates omnes pro scribendi auctoritas? Atqui judicium in materia fidei à Summo Pontifice prolatum, & à particulari Romana Ecclesia receptum, hoc ipso judicium est infallibiliter verum & rectum. Ergo, &c.

Prob. min. Nam judicium in materia fidei à Summo Pontifice prolatum, & à particulari Romana Ecclesia receptum, non magis potest in sensu composite hujus acceptationis falso esse, & fidei dissonum, quam potest ipsa particularis Ecclesia Romana aliquid quod heterodoxum est recipere ut orthodoxum, vel aliquid quod orthodoxum, est repudiare ut heterodoxum. Atqui neutrum potest particularis Ecclesia Romana; cum enim sit unitatis centrum, ad quod omnes aliae Ecclesiae particulares, que cum ea universalem Ecclesiam constituant, convenire debent, profitendo scilicet eandem illam fidem, quam ipsa profiterit, non potest à recta fide deficere, arque ita aliquid heterodoxum ut orthodoxum recipere, vel aliquid orthodoxum ut heterodoxum repudiare nullatenus potest. Sed de hoc jam alijs suo loco fuse disputatum est. Ergo judicium in materia fidei à Summo Pontifice prolatum, & à particulari Romana Ecclesia receptum, nullatenus potest falso esse, & fidei dissonum in sensu composite hujus acceptationis, adeoque in sensu composite hujus acceptationis, seu, quod idem est, hac supposita acceptatione, infallibiliter verum est, & fidei consonum, praeceps omni consensu, &c.

Porrò judicium in materia fidei à Summo Pontifice prolatum recipitur à particulari Romana Ecclesia, hoc ipso quod recipitur à Collegio Cardinalium Romæ degentum. Cardinales enim Romæ degentes particularem Ecclesiam Romanam representant in ordine ad acceptandum vel non acceptandum decreta pontificia. Hinc sit

COROLLARIUM I.

Judicium in materia fidei, quod à Summo Pontifice profertur in frequenti conventu Cardinalium iudicio consentientium, est judicium finale & irretractabile.

Ratio est, quia est judicium supremi pastoris, in ipsa sui prolatione ab ea Ecclesia, quæ centrum unitatis est, adeoque in rebus ad fidem pertinentibus falli non potest, receptum; ac proinde judicium est supremi pastoris infallibiliter verum & rectum. Atqui judicium supremi pastoris infallibiliter verum & rectum, non potest non esse finale, & irretractabile judicium. Ergo, &c.

Confirmatur. Omne in materia fidei judicium Sedis Apostolicæ conferi debet finale & irretractabile. Atqui judicium in materia fidei prolatum à Summo Pontifice in conventu frequenti Cardinalium huic iudicio consentientium, est judicium Sedis Apostolicæ. Ergo conferi debet finale & irretractabile. Consequens patet.

Prob. 1. maj. Nam judicium in materia fidei latum à primo controversiarum fidei tribunali, conferi debet finale & irretractabile, si tribunal illud sit in fide infallibile. Pater ex terminis. Atqui Sedes Apostolica est primum controversiarum fidei tribunal, est enim prima Sedes, in qua Petrus in suis successoribus impositum sibi à Christo fratres suos, hoc est, universos fidèles in vera fide confirmandi munus exercere potest & debet, de insurgentibus fidei controversiis judicium ferendo. Præterea, Sedem Apostolicam esse in fide infallibilem, satis probat unanimis Doctorum omnium Catholicorum consensus. Ergo, &c.

Prob. 2. min. ex vulgarissimo S. Augustini testimonio serm. 2. de verbis Apostoli; ubi ait: *Jam de hac causa duis Concilia missa sunt ad Sedem Apostolicam, inde etiam rescripta venerunt, causa finita est.* Nam judicium illud, quo dicit S. Doctor finitam fuisse causam Pelagii, continebatur rescriptis Innocentii Pontificis ad praefullos Africanos, ut patet ex his S. Do-

ctoris verbis: *Inde rescripta venerunt; quibus icilice causa finita est. Sed iudicium quod rescriptis illis continetur, latum erat ab ipso Pontifice, ut ex rescriptorum lectio clarum est, nec latum erat à Pontifice, nisi post sufficientem consultationem, & diligens veritatis examen tum Clero Romano initum, adeoque à Pontifice, concilio & suffragante Clero Romano, latum erat. Ergo iudicium illud, quo dicit S. Doctor finitam fuisse causam Pelagii: iudicium erat à Romano Pontifice, concilio & suffragante Clero Romano, latum, adeoque S. Doctor per Sedis Apostolicæ iudicium, intellexit iudicium latum à Romano Pontifice, &c. Sed de hoc adhuc infra.*

COROLLARIUM II.

Judicium in materia fidei, quod à Summo Pontifice profertur in frequenti conventu Cardinalium huic iudicio suffragantium, & postea Episcoporum toto orbe dispersorum pluralitate expresso vel tacito consenserunt, duplii nititur infallibilitate; infallibilitate scilicet particularis Ecclesie Romane, & infallibilitate corporis pastoralis.

Pater ex dictis haec tenus. Porrò quamvis prima infallibilitas non videatur intendi per secundam, quia hoc ipso quod Christus voluit particularē Ecclesiam Romanam esse unitatis centrum, sine quo recta fide tenente subsistere non potest universalis Ecclesia, quam idem Christus vult perpetuo durare usque ad consummationem seculi; tam impossibile est particularē Ecclesiam Romanam à recta fide deficere, quam perire universalem Ecclesiam. Secunda tamen infallibilitas superflua dici non potest; plurimum enim non solum ad fidèles in vera fide confirmandos, verum etiam ad frangendam novatorum contumaciam conducere potest & conducit tam in Concilio generali, quam extra illud.

ARTICULUS II.

Solvitur objec̄tio petita à lapsu Liberii, & gestis Syndicorum Ariminensis & Seleuciensis.

*O*bj. 1. Malè dicitur infallibilitatem corpori pastorali à Christo concessam, inveniri in pluralitate Episcoporum, sive in Concilio generali, sive extra illud. Ergo, &c. *Probabis ant.* Nam contingere potest, ut à recta fide deficiat pluralitas Episcoporum, & aliquando contigit, ut Episcoporum pluralitas à recta fide deficeret. R. nos infallibilitatem corpori pastorali concessam non ponere in pluralitate Episcoporum præcisè sumpta, sed in pluralitate Episcoporum, Romano Pontifici corporis pastoralis capiti conjuncta, cique consentiente; dicimusque fieri non posse, ut pluralitas Episcoporum cum Romano Pontifice erreret in fide, adeoque supremam & infallibilem in decidendis fidei controversiis auctoritatem corporis pastoralis exerceri posse, & re ipsa exerceri per Romanum Pontificem, & pluralitatem Episcoporum ei consentientem.

Ad 1. part. probacionis R. dist. Contingere potest, ut à recta fide deficiat pluralitas Episcoporum, dissentiendo à Romano Pontifice; transeat. Dico, transeat, quia hoc gratis asseritur, nec ullatenus suaderi potest: inī vero contrarium, nempe contingere non posse, ut tanto schismate scindatur Ecclesia Christi, sufficiens probatur ex his verbis, *Porta inferi non prevalebunt adversus eam:* & ex eo quod hæc Christi Ecclesia non possit non esse catholicæ. Contingere potest, ut à recta fide deficiat pluralitas Episcoporum, dissentiendo Romano Pontifici, N. Hoc enim evidenter repugnat Christo dicenti: *Ecce ego vobis cum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi: supple, non solum ne totum corpus pastorale, sed etiam ne membrorum ejus major pars cum suo capite à recta fide deficiat: quia si continget corpus pastorale in suo capite & majori parte membrorum suorum à recta fide deficeret, perire Ecclesia, quia defineret esse catholicæ.* Præterea, à recta fide necessariò deficeret universi-

Cc 3 tas